

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indbydelseskrift

til

Skien lærde og Mealskoles

offentlige Examen

i Juli 1859.

Skien 1859.

Trykt i H. Baggers Officin
ved Th. Steen.

Indbydelseskraft
til
den offentlige Examen

i

Skiens lærde og Realskole.

i Aaret 1859.

-
1. Fortegnelser over en Deel af Skolens Samlinger.
 2. Skolefterretninger for Aaret 1859.

Skien 1859.

Trykt i H. Baggers Officin
ved Th. Steen.

A. Fortegnelse over Skolens naturhistoriske Samling.

(Denne Samling, der som en Begyndelse med Tiden forhaabentlig vil blive fortsat, er tilfattet Skolen i Maren 1857 og 1858 efter Foranstaltning af Kirkedepartementet ved Professor Masch. Den er opstillet i et stort dertil anskaffet Glasskab, der er indrettet efter Mønster af de paa Universitetet til lignende Samlinger benyttede Skabe. Foruden de her anførte Gjenstande har Skolen ogsaa paa samme Maade erholdt en Deel Mineralier, som dog endnu ikke ere katalogiserede).

1. Fugle.

1. Falco albicilla, Soorn.
2. " tinnunculus, Taarnfalk. 2 Expl. Høn og Høn.
3. " palumbarius, Hønsenhøg. 2 Expl. Ung og gammel.
4. " nisus, Spurvehøg.
5. " Buteo, Ornehøg.
6. " haliaetus, Fiskeørn.
7. Strix Bubo, Bjergugle.
8. " Aluco, Katugle.
9. " funerea, Høgugle.
10. Psittacus. Papegoie.
11. Cuculus canorus, Gjøg.
12. Picus martius, Gjertrudsflugt.
13. " viridis, Grønspet.
14. " major, Flagspet.
15. Jynx torquilla, Bendehals.
16. Cypselus apus, Taarnsvale.
17. Trochilus, Kolibri.

18. *Certhia familiaris*, Træfryber.
19. *Sitta europæa*, Nøtvæffe.
20. *Corvus frugilegus*, Blaafræffe.
21. *Garrulus glandarius*, Noddefrige.
22. *Caryocatactes guttatus*, Noddefraafe.
23. *Sturnus vulgaris*, Stær.
24. *Lanius excubitor*, Varsler.
25. *Ampelis garrula*, Sidenhvands.
26. *Muscicapa atricapilla*, Finesnapper.
27. *Turdus viscivorus*, Ductrost.
28. " *musicus*, Sangtost.
29. " *merula*, Sorttost.
30. *Cinclus aquaticus*, Strømsfær.
31. *Motacilla alba*, Linerle.
32. *Anthus pratensis*, Engpiplærke.
33. *Saxicola oenanthe*, Steenshvætte.
34. *Sylvia hortensis*, Havesanger.
35. " *abietina*, Gransanger.
36. *Parus major*, Kjødmeise.
37. " *palustris*, Sumpmeise.
38. *Emberiza nivalis*, Sneespurv.
39. " *hortulana*, Ortolanspurv.
40. *Fringilla chloris*, Svenske.
41. " *linaria*, Graatrisk.
42. *Pyrrhula vulgaris*, Dompap.
43. *Corythus enucleator*, Konglebid, Fjelddompap. 2 Erpl.
Han og Hun.
44. *Loxia curvirostra*, Grankorsneb. 2 Erpl. Han og Hun.
45. *Columba palumba*, Ringdue.
46. *Tetrao tetrix*. 2 Erpl. Markhane og Markhøne.
47. " *bonasia*, Hjerpe.
48. *Lagopus alpina*, Fjeldbrype i Sommerdragt.

49. *Lagopus subalpina*, Dalmte i Sommerdragt.
 50. " " den samme i Vinterdragt.
 51. *Perdix cinerea*, Røphøne.
 52. *Ardea cinerea*, Heire.
 53. *Charadrius apricarius*, Heilo.
 54. " *hiaticula*, Sandryle.
 55. *Vanellus cristatus*, Vibe.
 56. *Hæmatopus ostralegus*, Kjæll.
 57. *Numenius phæopus*, Smaaspove.
 58. *Tringa alpina*, foranderlig Strandvibe.
 59. " *Temmincki*, Temmingsfneppe.
 60. *Totanus calidris*, rødbenet Sneppe.
 61. " *hypoleucos*, Strandsneppe.
 62. *Scolopax rusticula*, Rugde.
 63. " *major*, Dobbeltbeffasin.
 64. *Gallinula crex*, Agerrire.
 65. *Sterna hirundo*, Lerne.
 66. *Larus marinus*, Havmaage.
 67. " *tridactylus*, Tretaamaage.
 68. *Lestris parasitica*, Lynjo.
 69. *Carbo graculus*, Smaaskarv.
 70. *Anas boschas*, Stofand. Han.
 71. " *crecca*, Krifand. Hun.
 72. *Podiceps minor*, den lille Dykker.
 73. *Colymbus arcticus*, Lom.
 74. *Uria grylle*, Teiste.
 75. *Mergulus alle*, Alkekonge.
 76. *Alca torda*, Klubalke.
 77. *Mergus merganser*, stor Fiskeand.
 78. " *serator*, Fiskeand.
 79. *Anas mollissima*, Edberfugl. 2 Grpl. Han og Hun.
-

2. Fiske.

1. *Caraux trachurus*, Hestemakrel.
 2. *Cyprinus rutilus*, Murt.
 3. " *Aphyia*, Drengte.
 4. *Trigla lineata*, Knur.
 5. *Angvilla acuterostris*, spidsnudet Mal.
 6. *Zoarces viviparus*, Malekone.
 7. *Blennius (galerita) vulgaris*, Tangaal, Teistefisk.
 8. *Sygnatus Typhle*, brednebbet Sonaal.
 9. *Gadus morrhua*, Lorf.
 10. *Cyprinus (aspius) alburnus*, Løje.
 11. *Ammocoetes branchialis*, Linaal.
 12. *Bellone rostrata*, Hornsjel.
 13. *Mullus furmuletus*, Mulle.
 14. *Gobius niger*, Smørbult, Kutling.
 15. *Gadus vulgaris (merlangus)*, Hvidling.
 16. *Calyonymus Lyra*, Fløjffjæsing.
 17. *Scomber Scombrus*, Makrel.
 18. *Labrus rupestris*, Bjergnebbe.
 19. *Motella quadricirrata*, firtraadet Tanglake.
 20. *Trachinus Draco*, Fjæsing.
 21. *Perca lucioperca*, Gjørå.
 22. *Sebastus norvegicus*, Rødfisk, Her.
 23. *Corregonus albula*, Lakelild.
 24. *Salmo Salar*, Laxunge.
 25. *Pleuronectes Limanda*, Fjyndre.
 26. *Gasterostius aculeatus*, trepigget Strengelid.
 27. *Sqvalus spinax*, Blaamaagehaa (ufødt Unge).
-

3. Reptilier.

1. Triton punctatus, plettet Vandfirbeen.
 2. Coluber natrix, Bueorm.
 3. Anguis fragilis, Staalorm.
 4. Vipera Berus, Sugorm.
-

1. Pagurus. Gremittkreb3.
-
-

B. Samlingen af fysiske Apparater.

(Tilskillet Skolen efter Foranstaltning af Kirkedepartementet i Aaret 1854).

1. En Elektriseremaskine.
2. En Ladeflaske.
3. En Elektrofor.
4. Et elektrisk Batteri.
5. En Ublader med Rjæde.
6. En elektrisk Pendul.
7. En dito dobbelt.
8. En Faldmaskine.
9. Et Faldvats Kar.
10. Et Gaarrørapparat.
11. Et Tridseværk.
12. To Magnetstænger i Kasse med Armatur.
13. En Magnetnaal med Fod.
14. En Elektromagnet.
15. En Magnetiserspiral.
16. Et Vanddecompositionsapparat.
17. Et Waterpås.
18. En Polygon.
19. En Archimedes-Skrue.
20. Et Apparat til at vise det udstrømmende Vands Sidetryk.
21. Et Vinkelspeil.
22. En Dobbeltkegle med Skraaplan.
23. En Brændeviinsprøver.
24. En Ölprøver.
25. Et convext og et concavt Speil.
26. Et Tantalusbøger.
27. Et Apparat til at vise Pendulens Svingning.
28. En Flaske med Kviksølv.
29. Et Barometerrør.

30. Et fuldstændigt Barometer.
 31. Et Thermometer.
 32. Et Skraaplan.
 33. To Hæverter.
 34. Et thermoelektrisk Apparat.
 35. Et Apparat til at vise Centrifugalkrafter.
 36. En cartesiansk Djevæl.
 37. En Krysofor.
 38. En Bandhammer.
 39. Et samkvæmhavende Rør.
 40. Et Zink- og Kul-Apparat.
 41. En Farvestive.
 42. Et Prisma.
 43. En Vægtstangsarm.
 44. Et Compressionsfyrtøj.
 45. En Cylinder.
 46. Et Ricoll's Uræometer (ikke istand).
 47. En Klangfigurplade (mangler Due).
 48. En Luftpompe.
 49. To Glasflokker.
 50. En Cylinder til at vise Faldet i luftomt Rum.
 51. En Cylinder, omvunden med Blære.
 52. Et Apparat til at vise: Uden Luft ingen Lyd.
 53. Et Apparat til at vise Luftens Dptryk.
 54. Et Zink-Kobber-Element.
-

C. Skolefesterretninger for Aaret 1858.

1. Lærerpersonalet.

I Skolens Lærerpersoneale er i indeværende Skoleaar ingen Forandring indtraadt. Adjunct Gølfeldt var i Begyndelsen af Skoleaaret ifølge Tilladelse af Kirkedepartementet en kort Tid fraværende; i omtrent tre Uger bleve derfor hans Forretninger besørgeede ved et Par af hans Medlærere og stud. philol. Anton Synge. Hvorledes Fagene have været fordelte imellem Lærerne, vil sees under Affnittet om Undervisningen.

2. Disciplene.

Ved Afslutningen af Programmet for forrige Aar havde Skolen 74 Disciple. Af disse bleve 4 efter den offentlige Hovedexamen dimitterede til Universitetet, og Skolen havde ved det nye Skoleaars Begyndelse af ældre Disciple tilbage 70. Af nye Disciple optoges da 12, hvoraf 1 i længere Tid havde været udmeldt formedelst langvarig Sygdom; Discipelantallet var saaledes fra Begyndelsen 82. I Aarets Løb ere udgaaede 5 Disciple, nemlig 1 af 2den Latinklasse den 30te Septbr. paa Grund af Faderens Forslyttelse fra Egnen, 1 af 2den Realklasse den 31te Marts for at faae Ansættelse paa et Handelskontor, 1 paa samme Tid af 1ste Realklasse for at arbejde paa Faderens Kontor, 1 af 2den Realklasse i Mai Maaned for at fortsætte sin Undervisning i Sølvs polytekniske Skole og 1 paa samme Tid af 2den Fællesklasse for at anbringes hos en Krambodhandler.— Af de 12 nyoptagne Disciple fik 1 Plads i 3die Latinklasse, 2 i 2den Fællesklasse og 9 i 1ste Fællesklasse.

Skolen har fortiden 77 Disciple, hvilke ere fordelte paa følgende Maade:

3die Latinklasse	9.
„ 2den Latinklasse	9.
„ 2den Realklasse	2.
„ 1ste Latinklasse	9.
„ 1ste Realklasse	3.
„ 2den Fællesklasse	23.
„ 1ste Fællesklasse	22.

Deres Navne anføres her efter den Plads, de for iden indtage i Klasserne.

3die Latinklasse.

(a) 1. Diderik M. Kall. 2. D. Peter Lufte. 3. Christian C. Christensen. 4. Johannes Flood. 5. Frederik Gjør. (b) 6. Martin Grimelund. 7. Hans Stenbloch Dahl. 8. Nils Chr. S. Hauge. 9. Nils Dannevig.

2den Latinklasse.

1. Stener Schiott. 2. Jonas Hansen. 3. John E. Dvisling. 4. Jacob Boyson. 5. Joh. Chr. Schaanning. 6. Hans R. Bakke. 7. Helmik G. Grimelund. 8. Sten Andr. Lufte. 9. Karl Houen.

2den Realklasse.

1. Tollef Lintrup Paus. 2. Ellef Christofer Paus.

1ste Latinklasse.

(a) 1. Karl Aug. Rjør. 2. Frederik Charles Bauvert. 3. Ingebrigt Olsen. 4. D. Thorvald Lie. (b) 5. Christian Klovholdt. 6. Oskar Karlsen. 7. Karl M. Eriksen. 8. Wilhelm A. B. Grimelund. 9. Adolf Holm.

1ste Realklasse.

1. Hans Chr. Hansen. 2. Adolf Larsen, 3. Martin Højer.

2den Fællesklasse.

(a) 1. Thorvald Hansen. 2. Thorvald Dffenberg.
3. Hagbarth Ditleffen. 4. Anton Boyson. 5. Karl Christensen.
6. Daniel Olsen. 7. Joh. Peter Olsen. 8. Hans Peter Pedersen.
9. Ole Paus. 10. Knud Ludvigsen. 11. Johan Larsen.
12. Hartvig Falkenberg. 13. Peter Simonsen. 14. Sorgen Olsen.
(b) 15. Jacob Aasø. 16. Christen Hansen. 17. Wilhelm Thams.
18. Christian Raaberg. 19. Lars Rasmussen. 20. Halvor Johnsen.
21. Andreas Tobiesen. 22. Hans Moe. 23. Peder Ludvigsen.

1ste Fællesklasse.

(a) 1. Døkar Backa. 2. Johan Arctander. 3. Peter Pedersen.
4. Henrik Dffenberg. 5. Jonas Borchsenius. 6. Thorvald Olsen.
7. Anton Lie. 8. Nils G. Højer. 9. Axel Ludvigsen. 10. Ulrik B. Andersen.
11. Tellef Plešner. 12. Wendix Johnsen. 13. Hans Isaaachsen. (b)
14. Hans Houen. 15. Karl Saabye. 16. Michael Grøndahl.
17. Hans G. Manesen. 18. Ludvig Hoff. 19. Wilhelm Boyson.
20. Ulrik Ludvigsen. 21. Brynjolf Thams. 22. Sorgen Gundersen.

3. Undervisningen.

Ifølge Lov af 12te October 1857 er Engelsk optaget som valgfrit Fag for de studerende Disciple, og ifølge Kirkedepartementets nærmere Bestemmelse er Undervisningen i dette Fag henlagt til 2den Latinlasses øverste Afdeling samt til 3die Latinklasse. Da 2den Latinklasse i indværende Skoleaar kun har havt en nederste Afdeling, begyndte Undervisningen i Engelsk i dette Aar i 3die Latinklasse, ligesom den ellers særskilt meddelte Undervisning i Græsk for 2den Latinlasses øverste Afdeling bortfaldt. For 2den Realklasse indskrænkedes Timerne i Skrivning og Tegning fra 3 til 2 ugentlig. Den fuldstændige Time-

fordeling paa Klasserne og Fagene vil sees af den paa næste Side anførte Label.

Smellem Lærerne have Fagene og de ugentlige Timer været fordelte paa følgende Maade.

Rector Hammer har undervist i Latin og Modersmaalet i de tvende øverste Latinklasser samt i Modersmaalet i 2den Realklasse. Desuden har han i sidste Halvjaar anvendt 2 Timer særskilt for Dimittenderne i Latin; tilsammen 18, siden 20 Timer.

Overlærer Stoltenberg har havt Undervisningen i Fransk i samtlige Klasser, i Tydsk i 2den Fællesklasse og 1ste Latin- og Realklasse; desuden har han læst 2 Timer Latin i hver af de to øverste Latinklasser. Tilsammen 24 Timer.

Adjunct Areng har undervist i Mathematik og Regning i Latin- og Realklasserne, i Fysik i 2den Realklasse, samt i Græsk i 3die Latinklasse, tilsammen 23 Timer.

Adjunct Gølfeldt har undervist i Religion og Tydsk i 3die Latinklasse samt i 2den Latin- og Realklasse, i Græsk i 2den Latinklasse, i Latin i 1ste Latinklasse, samt i Historie i 1ste Latin- og Realklasse, tilsammen 26 Timer.

Adjunct Hansen har undervist i Modersmaalet, Religion, Historie, Geografi og Regning i 2den Fællesklasse samt i de to forstnævnte Fag i 1ste Latin- og Realklasse, tilsammen 24 Timer.

Adjunct Arctander har undervist i Historie i 3die Latinklasse og 2den Latin- og Realklasse, i Geografi i samtlige Latin- og Realklasser, i Engelsk i 3die Latinklasse samt i begge Realklasser, i Naturhistorie i begge Realklasser og i 2den Fællesklasse, tilsammen 25 Timer.

Hjælperer, cand. theol. Andersen, er Klasselærer for 1ste Fællesklasse, læser 28 Timer.

Timefordelings-Tabel.

	1ste Fæl- leskl.	2den Fæl- leskl.	1ste Real- kl.	2den Real- kl.	1ste Latin kl.	2den Latin kl.	3die Latin kl.
Moderemaal	9	6 5*	3	2 (1)	3	2	3
Skrivning og Legning	5	4 3*	3	2	1		
Regning	5	4	(1)	(2)			
Religion	3	3	2	2	2	2	2
Geografi	3	3	2	2	2	2	1
Historie	3	3	3	3	3	3	3
Naturhistorie		2	(2)	(2)			
Tydsk		5	3	2 (1)	3	2	2
Fransk		4*	3	2 (1)	3	2	2
Mathematisk			5	4	5	4	3
Engelsk			(3)	(3)			2
Latin					8	7	9
Græsk						6	5
Fysik				(3)			
	28	30 32*	30	32	30	30	30 ell. 32

* betegner Timeantallet for øverste Afdeling.

() betegner Realklassernes særskilte Timer. Ellers have de fælles Undervisning med de tilsvarende Latinklasser.

I Sang og Gymnastik undervises saaledes, at hver Discipel efter en Søndeliug, som ikke falder sammen med Klasserne, faaer 2 Timer.

Lieutenant Løstie underviser i Skrivning, Tegning og Gymnastik, tilsammen 14 Timer.

Organist Johansen, underviser 4 Timer i Sang.*)

I Skoleaaret er gennemgaaet følgende Pensum.

Forste Fællesklasse.

Moderemaal. Med begge Afdelinger er M. C. Hansens Godmand gennemgaaet ved Indenadslæsning og Gjensfortælling. Af Korens Digtsamling har Afd. a. læst udenad fra Side 34 til Enden med Forbigaaelse af enkelte Stykker; Afd. b. fra Side 1—32. Med Afd. a. er gennemgaaet det Vigtigste af Sætningsdelene og Ordklasserne efter Boyesens Sproglære indtil "forskjellige Arter af Sætninger", og det lærte indøvet ved Analyse. Dvølses i Rettskrivning ere anstillede, med Afd. b. væsentlig ved Afkrivning efter Bog.

Religion. Afd. a. har læst Herslebs lille Bibelhistorie og de 3 første Parter af Luthers lille Katechismus. Afd. b. har læst Bibelhistorien indtil Jesu Mirakler.

Historie. Afd. a. har gennemgaaet Nissens Verdenshistorie fra Side 62—138. Afd. b. den samme Lærebog fra Begyndelsen til Side 55.

Geografi. Afd. a. har af Platous kortsatte Jordbeskrivelse læst fra Asien til Enden og af sammes Udtog fra Begyndelsen til Indøstland. Afd. b. har læst den kortsatte Jordbeskrivelse indtil Asien.

Regning. Afd. a. har gennemgaaet de fire Regningsarter i benævnte Tal, og Afd. b. i ubevænte. Dog have enkelte Disciple paa hver af begge Afdelinger ikke naaet det Hele.

Anden Fællesklasse.

Moderemaal. Begge Afdelinger have læst og repeteret

*) Han er under Manuskriptets Trykning afgaaet ved Døden.

M. C. Hansens Grammatik, 4de Dplag, indtil 4de Affnit. Tre Timer ugentlig anvendes til Diktat og Gjennemgaaelse af skriftlige Arbejder hjemmefra samt til Analyseovelser. Til Læsning og Analyse benyttes Jensen's Læsebog.

Lydsf. Afd. a. har læst Hallagers Læsebog fra S. 207 til Enden; Afd. b. fra S. 94—214. Begge Afdelinger have læst og repeteret Formlæren efter Loffes Grammatik.

Fransf. Afd. a. har læst Borrings Læsebog fra Begyndelsen til S. 38 og af sammes Grammatik Formlæren indtil de uregelmæssige Verber.

Religion. Af Zahns Bibelhistorie har Afd. a. læst og repeteret fra Kanaans Erobring (§ 35) til det nye Testamente, og Afd. b. fra Begyndelsen til Kanaans Erobring, samt repeteret Herslebs lille Bibelhistorie. Af Pontoppidans Forklaring har Afd. a. gennemgaaet de to første Parter, og Afd. b. den første Part.

Historie. Afd. a. har af Lassens mærkelige Personer læst fra Religionskrigene i Frankrig til den franske Revolution; Afd. b. fra Successionskrigene i England og Frankrig til Religionskrigene i sidstnævnte Land. Begge Afdelinger have desuden repeteret det Foregaaende af Lærebogen.

Geografi. Platous Udtog har Afd. a. læst og repeteret fuldstændigt, og Afd. b. det Digtigste deraf.

Naturhistorie. Afd. a. har læst Prosch's Lærebog S. 111—154; Afd. b. Lütken's Begyndelsesgrunde af Dyreriget's Naturhistorie, S. 111—173.

Regning. De fire Regningsarter i Brok og Regula de tri er gennemgaaet.

Forste Latin- og Realklasse.

Moderzmaalet. M. C. Hansens Grammatik, 4de Dplag, er repeteret og lagt til Grund for Ovelser i Analyse efter

Tjensens Læsebog. Ugentlig ere gjenmenigaade skriftlige Arbejder, som ere blevene udarbejdede dels paa Skolen, dels hjemme.

Tysk. Hjorts Læsebog S. 33—75 og 156—186. Afd. a. har benyttet Smiths og Afd. b. Løffes Grammatik.

Fransk. Borrings Læsebog fra S. 106—178. Af sammes Grammatik er Formlæren repeteret.

Religion. Af Zahns Bibelhistorie er læst det nye Testamente, og af Pontoppidans Forklaring er læst nyt fra tredje Artikel til Bogens Ende, og det Foregaaende repeteret.

Historie. Af Laßens Lærebog er læst den gamle Historie fra Slaget ved Iphus til Enden.

Geografi. Geelmuydens Lærebog fra S. 167—226 samt af Indledningen fra S. 1—39.

Mathematik. Afd. a. har af Holmboes Arithmetik gennemgaaet Division, Decimalbrok og Proportionslæren og repeteret det Foregaaende; af Brochs Geometri har den gennemgaaet 2den og 3die Bog og repeteret 1ste. Afd. b. har af Arithmetikken gennemgaaet de 3 første Regningsaar er samt en Deel af Divisio, af Geometrien læst 1ste Bog. Realisterne have desuden havt særskilte Regneøvelser.

De studerende Disciple have særskilt læst:

Latin. Afd. a. har læst af Cæsars galliske Krig 2—4 Bog og gennemgaaet enkelte Afsnit af Syntaxis i Madvig's Grammatik. Dette Stiløvelser ere anstillede 2 Gange ugentlig. Afd. b. har gennemgaaet Madvig's Formlære og Schmidts Læsebog til S. 77, af det sidste Afsnit (S. 60—77) dog kun Stykker af historisk Indhold.

Realisterne have særskilt læst:

Engelsk. De Viderekomne have af Arctanders Læsebog læst alle prosaiske Stykker fra det 36te og de poetiske fra 35—60; Begynderne have læst Indledningen og 16 Fabler. Af Wit-

trups mindre Læsebog have hine læst fra S. 38—115 og disse fra S. 38—63. Begge Partier have lært udenad en Deel af hvad de have læst. Af Grammatikken er praktisk gennemgaaet Udtalelæren og Formlæren med Begynderne, med de Viderekomne de stærke Verber, Homonymerne og det Digtigste af Syntaxis, ligesom det Foregaaende af Formlæren er repeteret.

Naturhistorie. Proschs Lærebog S. 1—39 samt 154 til 216.

Anden Latin- og Realklasse.

Modermåalet. Af Thues Læsebog er gennemlæst et Udvalg af første Afdeling (æsthetisk-rhetorisk Exempelsamling), hvoraf 12 mindre Digte ere lærte udenad. Hver 14de Dag er skrevet en Udarbeidelse hjemme, indeholdende afvejlende Fortælling, Beskrivelse og lettere raisonnerende Udvikling. Med Realisterne blev i en særskilt Time gennemgaaet et Udvalg af den nyere norske Litteratur og nogle svenske Sprogprover, ligeledes efter Thues Læsebog.

Tydsf. Hjorts Læsebog S. 146—251. Af Smiths Grammatik er Syntaxen gennemgaaet. Med Realisterne er der i en særskilt Time egentlig skrevet en Stil.

Fransf. Borrings Læsebog S. 151—215. Af Borrings Grammatik er repeteret Formlæren og læst enkelte Stykker af Syntaxen. Realisterne have i en særskilt Time egentlig havt Dvælselse i Extemporallæsning og Oversættelse fra Norsk til Fransk.

Religion. Af Zahns Bibelhistorie er det nye Testamente gennemgaaet til § 25. Af Pontoppidans Forklaring ere de tvende første Parter repeterede. Af det nye Testamente er forklaret Matthæi Evangelium og en Deel af Marcus.

Historie. Af Lassens Lærebog er læst S. 119—133 og 244—481.

Geografi. Af Geelmundens Lærebog er læst S. 1—56; 167—185; 283—359.

Mathematik. Af Holmboes Arithmetik Kapitlet om Potenser og Rødder. Opløsning af Ligninger af 1ste Grad med een eller flere Ubekjendte. Brochs Geometri, 4de, 5te og 6te Bog. Realisterne have desuden havt særskilte Regneøvelser.

De studerende Disciple have særskilt læst:

Latin. Af Cæsars galliske Krig de første 4 Bøger; Phædri Fabler og 300 Vers af Dvids Forvandlinger, 1ste Bog. To Timer ugentlig anvendes til Grammatik og Stil. Stiløvelserne ere afvejlende skriftlige og muntlige; af Madvig's Grammatik er gennemgaaet første Afsnit af Syntaxen. Phædrus og Dvid er gennemgaaet under Overlærer Stoltenberg, det Dvrigte under Rector.

Græsk. Af Tregders Grammatik Formlæren; Langes Materialier fra Begyndelsen til S. 103 og fra S. 128 til Enden.

Realisterne have særskilt læst:

Engelsk. Wittrups større Læsebog S. 8—23; 73—85; 94—103; 116—158. Enkelte Partier af Nutenrieths Grammatik.

Naturhistorie. Af Profschs Lærebog Indledningen, Leddyrene og Planterne; Mineralogien efter Naturens Bog S. 1—60.

Fysik. Læren om Ligevægt og de første Grunde af Bevægelseslæren samt af Varmelæren.

Credie Latinklasse.

Modermåalet. Læse- og Declamationsøvelser efter Thues Læsebog; af og til ere Stykker af den svenske Exempelsamling i samme Læsebog gennemgaaede. Hver anden eller tredie Uge er strevet en Udarbeidelse. Dpgaverne vare følgende:

1. Hvorledes skulle vi rettelig forstaae Herrens Ord: "Sørg for den Dag imorgen". 2. Hvilke Egenskaber bør Kjørlighed til Fædrelandet have, naar den skal være fornuftig og kristelig? 3. Morgensund har Guld i Mund. 4. Miseram esse senectutem, qvæ se oratione defendat. 5. Jngen faaer Skam, uden han selv hjælper til. 6. Hvilke Følger har det moralske Gode eller Onde for Mennesket allerede i dette Liv? 7. (Halvaarseramen) Hvorledes skulle vi rettelig forstaae Christendommens Bud om at elske alle Mennesker som os selv? 8. Det spanske Monarki nu og for 300 Aar siden. 9. Hvilke ere de vigtigste Hindringer for Fremgang i det Gode, som Mennesket finder dels i sin egen Natur, dels i uadvortes Omstændigheder? 10. Mange Mennesker have en stærk Lyst til Overdrivelse, naar de fortælle Noget. Hvoraf kan denne Lyst komme, og hvad Skade kan den stifte? 11. Handelens Fortjenester af Geograaen. 12. Er man altid retfærdiggjort for sin Handlemaade, naar man kan sige: Jeg har fulgt min Overberøining? 13. De vigtigste Indvendinger mod Bennen skulle fremstilles og gjendrives. 14. Krigsforelsens Maade og Midler nu og i gamle Dage. 15. Vedre sildig end aldrig. 16. Om Ciceros Forhold til de vigtigste Partier og mest betydende Personer paa hans Tid. 17. Husk paa, at du er et Menneske.

Latin. Af Forfattere ere gennemgaaede fra nyt af: Ciceros Cato major og Lælius, Ciceros Tale for Archias og hans sjerde Tale imod Catilina; Sallusts Jugurtha fra Kap. 70 af; Terent's Andria; Virgils Æneides 3die Bog samt Horats's Breve, 1ste Bog I—XI. Med Dimeitenderne er desuden repeteret hvad de lægge op til ex. art. Lælius og Andria er gennemgaaet under Overlærer Stoltenberg, det Dvrige under Rector. Madvig's Grammatik og Boyesens Oldsager ere benyttede. Skriftlige Oversættelser fra Latin ere udarbejdede een Gang ugentlig, og have af og til afvevlet med en Stil. Extemporalstil afvevlede skriftlig og mundtlig 1 Time ugentlig. Til Extemporallesning af Forfattere benytttes Flemmerts Udvalg af Solvalderens Prosaister.

Græsk. Af Forfattere er læst Sofokles's Antigone, omtrent 100 Kapitler af Herodots 2den Bog samt Demosthenes's

første flippiske Tale. Med Dimittenderne er desuden repeteret alt det tidligere Gjennemgaaede; ligesaa de vigtigste Partier af Syntaren (Madvig) og af Formlæren (Tregder).

Tydsf. Læste ere forskjellige Stykker i Prosa estet Hjorts, i Poesi efter Nutenrieths Læsebog. Nogle Partier af Grammatikken ere repeterede.

Fransf. Borrings etudes litteraires fra S. 235 til Enden; E. Souvestre, le philosophe sous les toits til S. 137. Bloms Grammatik repeteret for Formlæren og benyttet til Henvisninger for Syntaren.

Engelsk (med 4, siden 3 Disciple). Wittrup's større Læsebog S. 1—27; 38—43. Det Vigtigste af Læren om Udtale og Former.

Religion. Af Steuersens Lærebog læst nyt de to sidste Kapitler og Resten repeteret; ligesaa repeteret Pontoppidans Forklaring, og det gamle Testamente af Herslebs Bibelhistorie. Lucas's Evangelium gennemgaaet i Grundsproget.

Historie. Læsens Lærebog, 1ste Deel. Dimittenderne have tillige repeteret 2den Deel.

Geografi. Geelmuydens Lærebog S. 1—78; S. 185—359.

Mathematik. Af Holmboes Arithmetik ere enkelte tilbagestaaende Partier gennemgaaede og det Hele repeteret. Dvelfer ere anstillede i Logarithmeregning og Oplosning af Opgaver, som lede til Ligninger af 1ste og 2den Grad. Geometrien repeteret og Dvelfer foretagne i Opgavers Oplosning.

4. Gramma.

Hovedexamen ved forrige Skoleaars Slutning afholdtes fra den 30te Juni til 10de Juli incl. og havde det Udsald, at Hovedkarakteren Udmærket godt opnaaedes af 3 Disciple

"	Meget godt	"	"	39	—
"	Godt	"	"	29	—
Syge vare			3	—
					74.

For de særskilte Afdelinger stiller sig Resultatet saaledes:

1. Studerende.	Hovedkarakt.	Udm. godt	2	Disc.	
	"	Meget godt	18	—	
	"	Godt	6	—	26.
2. Realister.	"	Meget godt	2	—	
	"	Godt	2	—	
	Eng vare		2	—	6.
3. Fællesklasserne.	Hovedkarakt.	Udm. godt	1	Disc.	
	"	Meget godt	19	—	
	"	Godt	21	—	
	Eng var		1	—	42.

Blandt dem, som ved denne Examen for sidste Gang underkastedes Prøve ved Skolen, vare de 4 Dimittender fra forrige Aar, hvis Karakterer saavel ved denne Examen som ved den senere ex. art. ved Universitetet til Sammenligning ansøres paa næste Side.

Halvaarsexamen afholdtes fra 10de til 21de December incl. Resultatet var følgende:

	Hovedkarakteren	Meget godt	35	Disciple	
	"	Godt	38	—	
	"	Teml. godt	5	—	
	Eng vare		3	—	81.
1. Af Studerende	saldt	Hovedkar.	Meget godt	19	Disciple
	"	"	Godt	8	—
					27.
2. Realister	"	"	Meget godt	3	Disciple
	"	"	Godt	4	—
	"	"	Teml. godt	1	—
					8.
3. I Fælleskl.	"	"	Meget godt	13	Disciple
	"	"	Godt	26	—
	"	"	Teml. godt	4	—
	Eng vare		3	—	46.

Udsaldet af Examen for forrige Aars Dimittender.

		Norf.	Lat. Dverf.	Lat. Stil.	Latin.	Græf.	Lybf.	Frantf.	Religion.	Hiſtorie.	Geograf.	Arithmetik.	Geometri.	Sum.	Godbedfærakter.
1. Alexander Erbe	Bed Skoleexam.	2	3	2	2	3	1	1	2	4	3	3	3	29	Meget godt.
	Bed ex. art.	3	3	2	2	1	1	1	2	3	2	2	2	24	Laudabilis.
2. Ulrik Cap-pelen.	Bed Skoleexam.	3	3	3	3	2	2	2	2	1	2	2	3	28	Meget godt.
	Bed ex. art.	4	3	3	2	3	2	3	2	1	1	4	4	32	Haud. illaud.
3. Otto Na-modt.	Bed Skoleexam.	3	2	3	2	2	1	2	2	3	2	1	1	24	Meget godt.
	Bed ex. art.	4	2	3	2	2	1	2	3	3	3	2	1	28	Laudabilis.
4. Søren Runk	Bed Skoleexam.	3	2	3	2	3	2	2	1	1	1	3	2	25	Meget godt.
	Bed ex. art.	3	3	3	3	2	2	2	2	1	1	2	2	26	Laudabilis.

5. Bibliotheket

har i Aaret 1858 erholdt følgende Tilvæxt.

1. Populær Beskrivelse af Opdagelserne i Niniveh af A. G. Layard. Oversat af L. Moltke. Kjøbenhavn. 1857.
2. Römische Mythologie von L. Preller. Berlin 1858.
3. Römische Geschichte von Th. Mommsen, 3 Bände. 2te Ausgabe. Berlin 1856—57.
4. Griechische Geschichte von G. Curtius, 1ster Bd. Berlin 1857.
5. Svenska Folkets Sago-Gäfder af A. A. Afzelius. 8de Delen. Stockholm.
6. Annaler for nordisk Oldkyndighed og Historie, udg. af det kgl. nordiske Oldskrift-Selskab. 1854. Kjøbenhavn.
7. Antikvarisk Tidsskrift, udg. af det kgl. nordiske Oldskrift-Selskab. 1852—1854 3die Hft.; 1855—1857 1ste Hft. Kjøbenhavn.
8. Nordiske Munemindesmærker, udg. af det kgl. nordiske Oldskrift-Selskab ved C. C. Rafn. Kjøbenhavn. 1856.
9. Biografiske Efterretninger om den nordensjælske Geistlighed af A. Erlandsen. 2 Bind. Chr.nia 1844—57.
10. Det norske Folks Historie af P. A. Munch. 5te Bds. 4de og 5te samt 6te Bds. 1ste, 2det og 3die Hft. Chr.nia.
11. K. W. Böttigers Verdenshistorie i Levnetabeskrivelser, forbandt af A. Lund. 5te og 6te Bd. Kjøbenhavn. 1844—45.
12. Den norske Kirkes Historie under Katholicismen af A. Keyser. 2det Bds. 3die Hft. Chr.nia. 1858.
13. J. Hall, Grindringer til Norges Historie 1800—1815. 2den Udg. 1ste Hft. Chr.nia 1858.
14. Chr. Hansteen, Reiseerindringer og Livsbilleder. 2 Hefter. Chr.nia 1858.
15. Nyt Magazin for Naturvidenskaberne, udg. af den syst-

- ografiske Forening i Christiania ved M. Sars og Th. Rjer-
ulfs. 10de Bds. 2det og 3die Hft. 1858.
16. Uffbildninger til Brug ved Underviisningen i Zoologi, teg-
nede og lithograferede af Chr. Thornau, 3 Hefter. Kjøbhvn.
 17. Fysikalske Meddelelser ved Adam Arndtsen. Efter For-
anstaltning af det akademiske Collegium udg. af Chr. Han-
steen. Chr.nia 1858. Univ. Progr.
 18. Forhandlinger ved de skandinaviske Naturforskeres 4de Møde
i Maret 1844. Chr.nia 1847.
 19. Forhandlinger ved de skandinaviske Naturforskeres 7de Møde
i Maret 1856. Chr.nia 1857.
 20. Dansk oconomisk Plantelære af J. W. Hornemann,
2 Dele. Kjøbhvn. 1821 og 1837.
 21. Facitbog til C. A. Hals's Regnebog.
 22. Statistiske Tabeller vedkommende Underviisningsvæsenets Til-
stand ved Udgangen af Maret 1853. Udg. efter Foranstalt-
ning af det kgl. Kirkedepartement. Chr.nia 1857—58.
 23. Plan for den norske Krigsskole. Chr.nia 1858.
 24. Zeitschrift für Gymnasialwesen, herausgeg. von Dr. Julius
Mützell. 1857, 10—12; 1858, 1—10. Berlin.
 25. P. A. Munch, Norsk Maanedsskrift, 4de Bd. samt 5te
Bd. 1—3. Chr.nia 1857 og 1858.
 26. Norsk Forfatterlexikon 1814—1856 af J. C. Kraft. Ud-
givet og fortsat af C. C. A. Lange. Chr.nia 1857 og
1858. 2 Hefter.
 27. Nordisk Conversationslexikon, Hft. 1—15. Kjøbhvn. 1857
og 1858.
 28. Fortegnelse over Universitetsbibliothekets Tilvæxt i Maret
1856.
 29. Universitetets Budget for 1857—1860.
 - 30—35. Indbydelseskrifter til den offentlige Examen ved Chri-
stianssands lærde og Realskole aarlig 1852—1857.

- 36—42. Indbydelseskrifter til de offentlige Examina fra de lærde Skoler i Christiania, Lillehammer, Skien, Stavanger og Trondhjem, fra Nissens Latin- og Realskole samt fra Christiania Borger-skole, samtlige for Aaret 1858.
- 43—62. Indbydelseskrifter fra 17 danske og 3 slesvigiske Skoler for Aaret 1857.
- 63—82. Indbydelseskrifter fra de samme danske og slesvigiske Skoler for Aaret 1858.
83. Efterretninger om Latinskolen i Reykjavik i 1855.
- 84—85. Fortegnelser over de Studerende, som i Aarene 1857 og 1858 have tilendebragt Afgangsexamen ved de lærde Skoler i Danmark eller Afgangsexamen ved Kjøbenhavns Universitet.
- Num. No. 5—9, 15, 16, 22, 23, 43—85 ere tilfillede Skolen fra Kirkedepartementet; No. 17, 28, 29 fra Universitets-Secretariatet; No. 18, 19 fra Kammerherre Chr. Høst; No. 30—42 fra vedkommende Skoler. Resten er anskaffet for Skolens Regning.*

6. Stipendier og Gratistpladse.

Af Kong Carl Johans Stipendiefond ere tvende Portioner af Renterne anvendte til Stipendier for 2 studerende Disciple, hvert paa 30 Spd., hvorimod det mindre Stipendium paa 20 Spd. paa Grund af Dmstændighederne med Forsatets Approbation har været ubesat. De tvende Stipendiater ere tillige Gratister.

Fri Undervisning har af Kirkedepartementet været tilfæaaet 7 Disciple, samtlige studerende.

Skien's Sparebank har fremdeles ydet et Bidrag af 100 Spd. til Betaling af Skolepenge for trængende og værdige Disciple af Real- og Høllersklasserne. Derved er efter Fordeling af Skolens Forstanderskab Skolepengene fuldstændig dækkede for 5 og tildels for 7 Disciple.

7. Uddrag af Skolens Regnskaber for 1857.

A. For den egentlige Skolekasse.

Indtægt.	Spd.	ß.
1. Beholdning fra f. A.	371.	27½.
2. Skole-, Brænde- og Indskrivningspenge	1212.	30.
3. Communen's Bidrag for 1858	500.	=
4. Bidrag af Dphlysningsvæsenets Fond til ordinære Udgifter	999.	=
5. Af samme Fond til Gjennemførelse af Sagereglementet	1259.	20.
6. Dyrctidstillæg af samme Fond	790.	=
7. Et Testimonium	8.	=
8. Et overført Overskud fra Regnskab E .	=	18.
	5139.	95½.

Udgift.

1. Lærernes Lønninger, derunder indbefattet Sagforhøielse og Dyrctidstillæg	4754.	=
2. Pedellens Løn	84.	=
3. Regnskabsføreren's Procenter	90.	70½.
4. Lys og Brænde	74.	12.
5. Forskjellige tilfældige Udgifter . . .	40.	18.
6. Inventariesager	4.	72.
7. Refusioner ifølge Departementets Deci- sion eller Resolution	11.	84.
8. Beholdning	80.	79.
	5139.	95½.

- B. Stipendiefondets Kapital er 2000 Spd.; om Reutenes Anvendelse er anført det Fornødne under Affnit 6. For den ene Stipendiat var oplagt ved Aarets Slutning 7 Spd. 1 ß, for den anden 15 Spd. 3 ß.

C. Til Undervisningen i Gymnastik og Sang er anvendt

	Spd.	ß.
1. Til Gymnastiklærerens Løn	45.	24.
2. Til Sanglærerens	30.	96.
	<u>76.</u>	=

hvilket Beløb er dækket ved Bidrag af Oplysningsvæsenets Fond.

D. Bibliotheket.

Indtægt.	Spd.	ß.
1. Beholdning fra f. A.	31.	39½.
2. Annuum af Oplysningsvæsenets Fond	40.	=
3. Renter i Sparebanken	=	92.
	<u>72.</u>	1½.

Udgift.

1. Til Anskaffelse af Bøger	50.	31.
2. Indbinding	4.	78.
3. Transportomkostninger	1.	29.
4. Beholdning	15.	103½.
	<u>72.</u>	1½.

E. Til Transport, Inventarium og Vedligeholdelse af de videnskabelige Samlinger.

Indtægt.	Spd.	ß.
1. Beholdning	21.	76.
2. Af Oplysningsvæsenets Fond til Anskaffelse af et Skab for naturhistoriske Gjenstande	75.	=
	<u>96.</u>	76.

Udgift

1. Transportomkostninger	2.	113.
2. Anskaffelse af et Skab	74.	102.
3. Overført til Regnskab A	=	18.
4. Beholdning	18.	83.
	<u>96.</u>	76.

Til indeværende Aars examen artium ere anmeldte:

1. Diderik Maria Wall, Søn af Kammerherre Hans Wall paa Ulesø, født den 12te Mai 1842.
2. Ole Peter Lufte, Søn af Gaardbruger Ole Stensen Lufte i Holden, født den 13de Oktober 1838.
3. Christen Christian Christensen, Søn af Foged Christensen i Thelemarken, født den 20de August 1839.
4. Johannes Flood, Søn af Sognepræst Boye Flood i Hiterdal, født den 24de Juni 1842.

Den offentlige Examen for iaar afholdes fra 1ste til 12te Juli overensstemmende med hosfoiede Tabel. Til at bivaane denne Examen giver jeg mig herved den Ære paa egne og Medlæreres Vegne at indbyde Disciplenes Forældre og Foresatte saavel som enhver Anden, der har Interesse for Skolen.

H. J. Hammer.

TABEL,

hvorefter den offentlige Examen i Skiens lærde og Realskole i Juli 1859 afholdes.

Fredag den 1ste Juli.		Torsdag den 7de Juli.	
Formiddag.	Eftermiddag.	Formiddag.	Eftermiddag.
3 Lat. Kl. } 2 — — } 1 — — } 2 Real — } 1 — — } 2 Fælles — }	Norsk Stil.	3 Lat. Kl. } 2 — — } 1 Lat. — } 1 Real — } 2 Fælles — a }	Fransk. Græsk. Naturhistorie.
Lørdag den 2den Juli.		Fredag den 8de Juli.	
3 Lat. Kl. } 2 — — } 1 — — a }	Norsk Stil. Latinsk Stil.	3 Lat. Kl. } 2 — — } 2 Real — } 1 Lat. — } 1 Real — } 2 Fælles — a }	Historie. Geometri. Fransk. Religion.
2 Real — } 1 — — } 2 Fælles — a }	Regning (skriftlig). Norsk. Naturhistorie.	3 Lat. Kl. } 2 — — } 2 Real — } 1 Lat. — } 1 Real — } 2 Fælles — a }	Engelsk. Tydsk. Religion. Historie.
Mandag den 4de Juli.		Lørdag den 9de Juli.	
3 Lat. Kl. } 2 — — } 2 Real — } 1 Lat. — } 1 Real — }	Latinsk Oversættelse. Tydsk Stil. Historie.	3 Lat. Kl. } 2 — — } 2 Real — } 1 Lat. — } 1 Real — }	Græsk. Fransk. Religion. Historie.
2 Fælles — a }	Fransk.	Kl 4 Gymnastik for samtlige Klasser.	
1 — — a }	Norsk (Læsning og Digte).		
Tirsdag den 5te Juli.		Mandag den 11te Juli.	
3 Lat. Kl. } 2 — — } 2 Real — } 1 Lat. — } 1 Real — }	Latin. Historie. Arithmetik.	3 Lat. Kl. } 2 — — } 2 Real — } 1 Lat. — } 1 Real — }	Arithmetik. Religion. Geografi.
2 Fælles — a }	Geografi.	1 Lat. Kl. } 1 Real — }	Tydsk.
1 — — a }	Norsk (Analyse).	2 Fælles — a }	Historie.
Onsdag den 6te Juni.		Tirsdag den 12te Juli.	
3 Lat. Kl. } 2 — — } 1 — — } 1 Real — }	Geografi. Latin. Geometri.	3 Lat. Kl. } 2 — — } 2 Real — }	Geometri. Geografi.
2 Fælles — a }	Regning.	2 Fælles — b }	Historie.
1 — — a }	Religion.	1 — — b }	Geografi.
3 Lat. Kl. } 2 — — } 1 — — } 1 Real — }	Naturhistorie.		
2 Fælles — b }	Regning.		
1 — — b }	Religion.		

Examen begynder ved de skriftlige Prøver Kl. 8 Formiddag, men forøvrigt Kl. 9 Form. og Kl. 3 Eftermiddag. Torsdag den 14de Juli Kl. 10 Formiddag oplæses Karaktererne

